

DECIZIE

19 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Ion Druță

examinând recursul declarat de către Societatea Comercială „Interprana”
Societate cu Răspundere Limitată,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Firmei de Producție și
Comerț „Bioprotect” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății Comerciale
„Interprana” Societate cu răspundere Limitată, intervenient accesoriu Societatea pe
Acțiuni „Orhei Vin” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 iulie 2016, prin care a fost
respinsă cererea Societății Comerciale „Interprana” Societate cu Răspundere Limitată
cu privire la scutire de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și restituită
cererea de apel depusă de Societatea Comercială „Interprana” Societate cu Răspundere
Limitată,

c o n s t a t ă

La 11 iunie 2015, FPC „Bioprotect” SRL a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SC „Interprana” SRL, intervenient accesoriu SA „Orhei Vin” cu privire la
încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că în conformitate cu prevederile contractului nr.
2705/13-01 din 27 mai 2013 și facturilor fiscale, FPC „Bioprotect” SRL a livrat SC
„Interprana” SRL producție, mijloace pentru protecția plantelor, în sumă totală de
16 725,62 dolari SUA.

În conformitate cu pct. 2.2.1. al contractului, valoarea mărfii livrate urma a fi
achitată în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la ziua efectuării plății,
conform graficului ce urmează: 100% din valoarea mărfii livrate, nu mai târziu de 60
zile de la momentul livrării mărfii.

Susține că pînă la momentul actual, au fost efectuate plăți pentru marfa livrată în
valoare de 8 923,24 dolari SUA, astfel încît, soldul în favoarea FPC „Bioprotect” SRL
constituie 7 802,38 dolari SUA.

Menționează că conform pct. 4.1. al contractului, în cazul nerespectării
termenelor de plată, pot fi calculate penalități în mărime de 1% din suma neplătită
pentru fiecare zi de întârziere.

Iar conform pct. 2.2.3. al aceluiași contract, în cazul neachitării uneia din tranșe în
termenii indicați în pct. 2.2.1. al contractului cu o întârziere mai mare de 15 zile

calendaristice, FPC „Bioprotect” SRL este în drept să ceară achitarea tranșei următoare înainte de scadență, calculându-se toate penalitățile prevăzute de prezentul contract.

Reieșind din perioada de întârziere și condițiile pct. 4.1. al contractului nr. 2705/13-01 din 27 mai 2013, consideră că pot fi calculate penalități în mărime de 14 044,28 dolari SUA, iar ținând cont de principiul măririi rezonabile a penalităților aplicate, FPC „Bioprotect” SRL insistă asupra unei penalități egale cu 30% din quantumul datoriei, ceea ce constituie 2 340,71 dolari SUA.

Astfel, datoria SC „Interprana” SRL față de FPC „Bioprotect” SRL constituie 10 143,09 dolari SUA.

La fel, invocă că în baza contractului de fidejusiune nr. 13/05-27 din 27 mai 2013, SA „Orhei Vin”, în calitate de fidejutor a garantat executarea obligației SC „Interprana” SRL față de FPC „Bioprotect” SRL aferentă executării contractelor de vânzare-cumpărare a mijloacelor pentru protecția plantelor și altor mărfuri nr. 2705/17-01 din 27 mai 2013.

Fidejusiunea fiind instituită în sumă de 30 305,00 dolari SUA, în baza pct. 2 al contractului, fidejutorul răspunde în toate cazurile de neonorare a obligațiilor de plată de către debitor până la suma maximă, inclusiv pentru: totalul datoriei principale, în special atunci când datoria principală a fost modificată datorită vinovăției ori întârzierii debitorului principal, inclusiv penalitățile contractuale; cheltuielile de reziliere a contractului și de urmărire în justiție în cazul în care ele vor fi puse în seama debitorului; dobânzile și penalitățile datorate de debitor.

Remarcă că în cazul neexecutării obligațiunii garantate, fidejutorul și debitorul poartă în fața creditorului răspundere solidară. Termenul executării fidejusiunii coincide cu termenul de executare a obligațiunii garantate, contractului de vânzare-cumpărare a mijloacelor pentru protecția plantelor și a altor mărfuri nr. 2705/17-01 din 27 mai 2013, cu termen de achitare nu mai târziu de 60 zile de la momentul livrării mărfii.

Concomitent, reclamantul a evidențiat că tentativele de a soluționa litigiul pe calea extrajudiciară nu s-au soldat cu succes, fiind neglijată și reclamația din 07 iulie 2014.

Solicită încasarea în mod solidar de la SC „Interprana” SRL și SA „Orhei Vin” în beneficiul FPC „Bioprotect” SRL suma de 10 143,09 dolari SUA, inclusiv: 7 802,38 dolari SUA datorie pentru producția procurată și neachitată și 2 340,71 dolari SUA penalitate, sumele urmînd a fi încasate în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la ziua executării. Totodată, solicită încasarea în mod solidar de la SC „Interprana” SRL și SA „Orhei Vin” în beneficiul FPC „Bioprotect” SRL cheltuielile de judecată.

Prin cererea depusă pe parcursul judecării cauzei, FPC „Bioprotect” a renunțat la capătul de cerere privind încasarea datoriei de la SA „Orhei Vin”, menținînd nemodificate pretențiile către SC „Interprana” SRL.

Solicită încasarea de la SC „Interprana” SRL în beneficiul FPC „Bioprotect” SRL suma de 10 143,09 dolari SUA, inclusiv: 7 802,38 dolari SUA datorie pentru producția procurată și neachitată și 2 340,71 dolari SUA penalitate, sumele urmînd a fi încasate în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la ziua executării. Totodată, solicită încasarea de la SC „Interprana” SRL în beneficiul FPC „Bioprotect” SRL și cheltuielile de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău a fost admisă cererea de renunțare la acțiune a reclamantului FPC „Bioprotect” SRL în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a FPC „Bioprotect” împotriva SC „Interprana” SRL, SA „Ohei-

Vin” privind încasarea datoriei, în partea ce ține de încasare a datoriei de la SA „Orhei-Vin”, fiind încetat procesul în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a FPC „Bioprotect” împotriva SC „Interprana” SRL, SA „Ohei-Vin” privind încasarea datoriei, în partea ce ține de încasare a datoriei de la SA „Orhei-Vin”.

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 29 martie 2016, acțiunea a fost admisă și încasată de la SC „Interprana” SRL în beneficiul FPC „Bioprotect” SRL datorita în sumă de 7 802,38 dolari SUA, convertiți în lei moldovenești conform cursului oficial la data executării hotărârii, penalitatea în sumă de 2340,71 dolari SUA, convertiți în lei moldovenești conform cursului oficial la data executării hotărârii și cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în sumă de 5557,84 lei.

La 28 aprilie 2016 SC „Interprana” SRL a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către SRL „Interprana” și comunicat SRL „Interprana” despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii suplimentare de plată a taxei de stat în mărime de 3168,38 lei, stabilindu-i pentru aceasta un termen pînă la dat de 21 iulie 2016 și explicat apelantului că în caz dacă nu va prezenta dovada suplimentară de plată a taxei de stat și apelul motivat în termen, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 20 iulie 2016, SC „Interprana” SRL, a depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

Tot la data de 20 iulie 2016, SC „Interprana” a depus o cerere separată, prin care solicitat scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 iulie 2016, a fost respinsă cererea SC „Interprana” SRL cu privire la scutire de la plat taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și restituită SC „Interprana” SRL cererea de apel cu toate documentele anexate.

La 05 august 2016, SC „Interprana” SRL a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel cu remiterea pricinii în instanța de apel la faza primirii pe rol a cererii de apel înaintată de SC „Interprana” SRL.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerînd-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că instanța de apel în mod eronat a constatat că certificatul eliberat de BC „Moldova Agroingank” SA din 19 iulie 2016 nu este suficient pentru a fi scutit de la plata taxei de stat în sumă de 3168,38 lei. Or, acest certificat atestă restricțiile pe mijloacele bănești de pe conturile bancare a societății aplicate de către Direcția Administrare Fiscală Rîșcani, fapt pentru care apelanta nu dispune de dreptul de a le utiliza.

Totodată, invocă dacă ar exista și alte conturi, restricțiile puse de DAF Rîșcani s-ar reflecta și la mijloacele bănești de pe acele conturi.

Afirmă că societatea nu dispune de alte conturi bancare, decît cele din BC „Moldova Agroindbank” SA, nu realizează careva venituri în prezent, fiind o societate care activează în domeniul agriculturii (cultura strugurilor), ceia ce rezultă din extrasul din registrul de stat, fapt pentru care situația financiară este precară.

La fel, invocă că prin restituirea apelului odată cu respingerea cererii privind scutirea de la plata parțială a taxei de stat, fără a acorda posibilitatea apelantului de a achita diferența taxei de stat constituie o îngrădire a accesului la justiție. Or, în cazul în care instanța de apel a respins cererea privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, era obligată să acorde un termen apelantului pentru a înlătura acest neajuns. Cu atât mai mult, apelantul a prezentat apelul motivat și a achitat suma de 1000 lei,

Consideră că în condițiile în care, instanța de apel a respins cererea privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, aceasta urma să nu dea curs cererii de apel înaintate și să stabilească un termen pentru achitarea taxei de stat în mărime de 3168,38 lei, deoarece în conformitate cu art. 368 alin.(1) CPC, dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Ținând cont de faptul, că cererea privind scutirea parțială de la plata taxei de stat a fost examinată de către Curtea de Apel Chișinău la ședința din 26 iulie 2016, insistă că era imposibilitatea apelantei de a anexa bonul de plată în mărime de 3168,38 lei pînă la data de 21 iulie 2016 a cărei scutire a solicitat-o la 20 iulie 2016, în termenul acordat pentru înlăturarea neajunsurilor.

Remarcă că prin restituirea cererii de apel i s-a îngrădit accesul la justiție, fiind încălcat și dreptul lor la un proces echitabil, garantat de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 05 august 2016 împotriva încheierii instanței de apel din 26 iulie 2016, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În speță se constată că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 iulie 2016, a fost respinsă cererea înaintată de SC „Interprana” SRL cu privire la scutire de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și restituită cererea de apelul depusă de SC „Interprana” SRL cu toate documentele anexate din motivul neînlăturării neajunsurilor în termenul acordat prin încheierea instanței de apel din 21 iunie 2016 și neprezentării dovezii de plată suplimentară a taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Instanța de recurs conchide, însă, că încheierea instanței de apel din 26 iulie 2016 este una greșită și emisă cu interpretarea eronată a normelor de drept procedural, respectiv nu poate fi menținută.

Astfel, conținutul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC indică că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

După cum denotă actele cauzei, SC „Interprana” SRL a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Rîlcani mun. Chișinău din 29 martie 2016 și fără a achita taxa de stat la depunerea apelului în conformitate cu art. 364 alin. (1) CPC, care direct indică că cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către SC „Interprana” SRL, fiind comunicat apelantului despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii suplimentare de plată a taxei de stat în mărime de 3168,38 lei pînă la data de 21 iulie 2016. Totodată, fiind explicat apelantei că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Este cert și faptul că la 20 iulie 2016, SC „Interprana” SRL a depus o cerere scrisă, prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

Prin urmare, instanța de recurs constată că deși, instanța de apel s-a expus asupra motivelor cererii SC „Interprana” SRL cu privire la scutire de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, dispunînd respingerea acesteia, însă în mod neînțeles, tot prin aceeași încheiere, a dispus și restituirea apelului depus de SC „Interprana” SRL, drept temei reținînd neînlăturarea neajunsurilor în termenul indicat prin încheierea instanței de apel din 21 iunie 2016.

Or, cum a fost menționat, prin încheierea nominalizată apelantei i-a fost acordat un termen pînă la 21 iulie 2016, pentru prezentarea dovezii de plată suplimentară a taxei de stat la depunerea cererii de apel.

În așa mod, examinînd, ulterior cererea SC „Interprana” SRL cu privire la scutire de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și dispunînd respingerea acesteia, instanța de apel, întru respectarea procedurii examinării apelului și a dreptului subiecților la un proces echitabil, urma să-i ofere apelantei un termen suplimentar, pentru înlăturarea neajunsurilor și prezentarea dovezii suplimentare de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel, aspect care însă a fost ignorat de instanța de apel.

Cu toate că, în situația descrisă, instanța de apel urma să aprecieze importanța normelor procedurale prevăzute de legiuitor care indică expres acțiunile ce urmau a fi îndeplinite de către instanța de judecată pentru o bună și eficientă examinare a cauzei.

Aceasta deoarece, odată cu depunerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, apelanta a avut o speranță legitimă de admitere a acesteia, respectiv, instanța de apel expunîndu-se asupra motivelor cererii urma să acorde apelantei un termen suplimentar, fie pentru prezentarea dovezii de plată suplimentară a taxei de stat integral.

Pornind de la circumstanțele menționate supra, Colegiul civil, comercial și contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide asupra necesității casării încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 iulie 2016, prin care a fost respinsă cererea SC „Interprana” SRL cu privire la scutire de la plata taxei de stat și restituită cererea de apel apelantei, pentru a nu admite încălcarea dreptului la o cale de atac și pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal și cauza urmează a fi restituită spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău de la etapa primirii cererii de apel.

Dreptul la o cale de atac este consfințit și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, într-o jurisprudență constantă, Înalta Curte a reiterat că articolul 6§1 din Convenție nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci cînd dreptul intern prevede un drept la apel, atunci procedura respectivă

va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. b) CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea Comercială „Interprana” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 iulie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a a Firmei de Producție și Comerț „Bioprotect” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății Comerciale „Interprana” Societate cu răspundere Limitată, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Orhei Vin” cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău de la etapa de primire a cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță